

ימים האלו שלפני חה"ש — זמן מ"ת, כמה רעיונות מעוררים בנו, ועל אחד מהם הנני רוצה להעיר בזה. בהקדם אשר התורה נצחיית היא, בלי כל שינוי כלל, וכהוראת חז"ל שבכל יום צריך האדם להיות דומה בעיניו כאלו ביום זה מקבל הוא את התורה.

והנה עשרת הדברות, שרש כללות כל התורה, מתחילים באנכי ד"א גו' לא יהי' לך א"א גו' ומסיימים בלא תחמוד כל אשר לרעך.

זאת אומרת: כמו שחייבה התורה את האדם במצות שבין אדם למקום, כך מחייבתו בכמה ענינים שבין אדם לחברו. וכשם שהכל מודים שיש חובות האדם לחברו, כך כל בר שכל ישר, אחרי התבוננות קלה אפילו, מוכרח להודות בחובות האדם לבוראו.

אבל עוד אחת לומדים אנו מזה, אשר אימתי הנהגת האדם במצות שבינו לחברו כדבעי, בלי הטעי' מפני אהבת עצמו, אימתי בטוח הוא שבכל מצב ובכל סביבה שיבוא לא יכשל בעבירה על כבוד את אביך גו' לא תגנוב גו' לא תחמוד — הוא דוקא אם תמיד זוכר הוא, אשר יסודם הוא אנכי ד"א גו', היינו שהם ציווי הקב"ה, המקדש אותנו על ידם, ולא ציווי השכל בלבד.

ואז רק אז לא יטה מן הדרך הישר, למרות כל הפתוים והסתות שכלו רצונו ותאותיו, וילך לבטח דרכו בדרך שהתותה לו תורת ד', המקיפה את כל חיי האדם מרגע הולדו עד עזבו עולם זה, ומורה אותו דרך חיים מאושרים באושר נצחי ואמיתי.

התורה נצחיית היא: תניא רפי"ז. וראה רמב"ם הל' יסודי התורה רפ"ט. ועוד. וכהוראת חז"ל . . התורה: ראה ברכות כב, א. פרש"י יתרו יט, א. ואתחנן ו, ו. עקב יא, יג. תבוא כו, טז. של"ה כה, א. תו"א יתרו סז, ב. לקו"ת תזריע כג, א. ובכ"מ. עשרת הדברות, שרש כללות כל התורה: בהכתי"ק צויין — בחצע"ג, והעביר קולמוס ע"ז — "מפרשי המשנה תמיד רפ"ה". וראה גם רשימה דמחצית השקל (חוברת קלג בתחילתה): "עשרת הדברות שהם עיקר התורה (פיה"מ ורע"ב תמיד ה' א)". — ולהעיר מתניא רפ"כ: "שני דברות הראשונים אנכי ולא יהי' לך הם כללות כל התורה כולה". באנכי ה"א . . כל אשר לרעך: יתרו כ, ב ואילך. ואתחנן ה, ו ואילך.